

VERSIONS EIVISSENCA I MALLORQUINA DE LA RONDALLA ATU 1685: «EN PERE
BAMBO» DE CASTELLÓ I «UN FESTEJADOR» D'ALCOVER*
M. Magdalena Gelabert i Miró
Institució Pública Antoni M. Alcover – GREIB

1. *Antoni M. Alcover i Joan Castelló Guasch a la recerca de rondalles*

Antoni M. Alcover (Manacor 1862 – Palma 1932) i Joan Castelló Guasch (Eivissa 1911 – Palma 1984), tot i que varen viure dins unes coordenades socioculturals i temporals diferents, compartiren la tasca d'arreglar les rondalles que corrien de boca de la gent de Mallorca i Eivissa respectivament.

Entre la vida i l'obra d'ambdues figures podem establir un seguit de paral·lismes importants que els apropen. Pel que fa a la vida, entre els oficis que exercí Joan Castelló n'hi hagué alguns vinculats al món de la impremta. Treballà com a caixista a diversos diaris com *El Resumen*, que més endavant s'anomenaria *El Resumen de la Voz de Ibiza* o al *Diario de Ibiza* a través del qual conegué Isidor Macabich. Continué com a impressor a l'*Antiga Impremta Soler* i a altres impremtes. Per altra banda, és prou coneguda la vinculació d'Antoni M. Alcover al món de la premsa i de la impremta, dirigí diverses publicacions com *El Àncora* o *La Aurora*, que culminà en la creació de la impremta Mossèn Alcover l'any 1925.¹

L'aspecte que més els acosta és el de ser els principals compiladors de rondalles de les illes respectives: si Alcover és el principal recol·lector de rondalles de Mallorca, amb un total de més de quatre-centes peces; Castelló és el compilador per excel·lència de les rondalles de les Pitiüses, amb més de cent vint materials recopilats. És significatiu i compartit l'apassionament que sentien per aquesta tasca que conraren al llarg de bona part de la seva vida.

Curiosament, Antoni M. Alcover també s'interessà per les rondalles eivissenques, però només de manera incipient. N'arreglè quatre: «Es fameliar», «Sa nit de Santa Esperança», «Es Iai Prats» i «L'amo de Parella».

Un altre dels elements que trobam als dos aplecs és l'ús enriquit i acurat de la llengua. Tant Castelló com Alcover es deturaren a la recerca de l'expressió precisa i matisada que aporta a les rondalles un estil literari que recrea les contarelles que

* Aquesta comunicació va ser presentada a la VI Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics (XIII Simposi de l'Arxiu de Tradicions de l'Alguer) (celebrada a Eivissa, el 5 i 6 de novembre de 2010) amb el tema «Etnopoètica i territori: unitat i diversitat» però, per motius imponderables, no es va poder publicar en les actes corresponents. D'acord amb el compromís dels responsables del GEE es publica en el present volum.

¹ L'any 1925 es creà la impremta «Mossèn Alcover» i cinc anys després es constitueix l'anomenada «Editorial Alcover S. L.» formada per Antoni M. Alcover, Francesc de Borja Moll i Joan Riutort amb la intenció de continuar l'obra literària i científica d'Alcover.

els havien arribat inicialment. Aquest tret aporta un major nivell estilístic i literari als textos que és lloat pels receptors, en detriment, però, de la fidelitat estricta pròpia del folklorista pur.

Per concloure aquest apartat cal destacar la transcendència que han tingut els reculls de rondalles de Joan Castelló i d'Antoni M. Alcover, que han servit com a material de lectura en català entre diverses generacions en moments històrics especialment difícils per a l'ús normal de la llengua. Es tracta d'obres que, encara avui i de cara al futur, ens permeten gaudir de la rondallística com una de les principals tradicions populars que han caracteritzat la vida del nostre poble.

2. «Un festejador» d'Antoni M. Alcover

2.1 Dades catalogràfiques

«Un festejador» correspon al grup de rondalles i contarelles de riure, concretament al tipus ATU 1685² que es refereix a la història d'un festejador beneït que demostra la seva estupidesa a través d'una sèrie d'errors absurds tot obeïnt literalment els consells que li donen.

El RondCat aplica a aquesta rondalla el tipus ATU 1696 «Doncs, ¿què s'ha de dir (fer)?», en la qual una mare ensenya el seu fill beneït i li diu què ha de dir o fer en una circumstància determinada. Ell aplica l'ensenyança en una situació diferent que crea malentesos i, a causa d'això, el despatxen de mala manera.

2.2 Sinopsi

Una mare envia el fill a festejar una al·lota, na Maria-Aina d'es fil. En Pere demana a sa mare què ha de dir i ella li respon: «digues Com va? Que li pegau a seure?». Justament trobà mare i filla que eren a la porta de casa i sortien per anar-se'n i li responen malament. Quan sa mare li demana «Com és anat?», en Pere respon «Malament!» i li conta el pas, així com farà cada vegada que l'envii. Ella l'aconse-

² Uther (2004, III: 371-372) descriu de la següent manera el tipus ATU 1685 «The Foolish Bridegroom»: «Miscellaneous type. (Including the previous Type 1685A.) A young bachelor (bridegroom, often a trickster) proves his stupidity through a series of absurd mistakes (follows his master's advice literally in order to injure him). The following episodes are the most common:

(1) Left alone at home, the fool is instructed to put a certain ingredient (e.g. parsley) in the food he is cooking. He puts the dog (cat) that is named Parsley into the soup [J2462.1].

(2) The fool is told to clean a certain area. He takes this order literally and throws out everything that is in it [J2465.5].

(3) When he goes courting, he is advised to cast eyes at the girl. He puts out eyes of animals (often sheep) and throws them at her [J2462.2] In some cases, the metaphorical meaning of the gesture is understood; in others, the young woman rejects the foolish suitor [J2462.2]. Cf. Type 1006.» A més a més els relaciona amb altres episodis addicionals, combinacions i variants literàries.

lla que en tornar-hi digui «Festegem, festegem». Quan en Pere hi torna justament na Maria-Aina tengué son pare mort i quan li parlà de festejar el varen treure de la casa. La mare l'adverteix que hauria d'haver dit «Al cel lo vegem!». Quan compareix altra vegada per festejar, es troba en plenes matances i ell escometé amb l'expressió de condol amb la qual cosa la mare de na Maria-Aina el tragué defora. La mare d'en Pere li aconsellà que en tornar-hi digués «Molts i grossos!» però justament quan hi tornà curaven na Maria-Aina d'un bony que li havia sortit al clatell i davant la seva escomesa el marxaren. Sa mare li recomanà que en tornar-hi digués «Que s'assec i no reverdesca!», quan hi tornà na Maria-Aina semblava un claveller i li respongué malament que se'n tornàs per on havia vingut. Altra vegada, sa mare li digué que havia d'haver dit: «Brui per defora i rel per dedins!» I tornà a ca na Maria-Aina quan li treien una pua de garanyoner que tenia ficada ben endins a un peu. Quan el sentiren s'hi afuaren a galtades i l'acompanyaren amb vergues de bou, de la tupada hagué de jeure vuit dies i renuncià a tornar a festejar.

2.3 *Els personatges*

Els personatges principals d'aquesta rondalla són tres: Pere, el festejador beneit; sa mare, que l'aconsella, i Maria-Aina d'es fil, la pretendenta. Pere, un fadrí que ha passat els trenta anys, se'ns presenta com un personatge absolutament pla i sense gens de capacitat de raciocini. Simplement es limita a seguir els consells de la seva mare i a rebre les conseqüències dels seus errors. La seva capacitat de reacció davant cada una de les situacions és gairebé nul·la fins al final que, a força de llenya, s'escaliva i decideix no tornar a provar de festejar.

La mare és una figura prototípica que, amb la intenció d'ajudar i protegir el fill, l'aconsella i li fa costat a cada una de les situacions. L'amor de mare li impedeix veure les limitacions del seu fill fins a l'evidència de la pallissa que rep al final.

Maria-Aina d'es fil és l'exemple d'una jove pubilla en edat de festejar que és ben educada i du a terme les accions pròpies de la seva condició. És humana i pateix per la mort del pare o per altres circumstàncies com el bony o la pua.

També apareixen a la rondalla alguns personatges secundaris que reforcen les accions que es duen a terme contra el festejador beneit. Són la mare de Maria-Aina i altres persones indefinides que les acompanyen en cada situació: el dia de la mort del pare, el de les matances o el dia que li treuen la pua.

2.4 *L'estructura*

Es tracta d'una història relativament breu, d'unes tres pàgines, que s'inicia amb

unes pinzellades de presentació dels personatges i la situació de festeig que la mare planteja.

A partir d'aquest moment es reproduïxen sis situacions diferents que segueixen el mateix esquema: la mare aconsella a Pere el que ha de dir, ell ho aplica literalment i pateix les conseqüències, la mare li demana «com és anat» i ell respon «Malament!» I li conta el pas per la qual cosa la mare afegeix una nova escomesa que el fill manifesta acceptar amb un «ja ho sabré per un altre pic». Només al final aprèn la lliçó que Alcover resumeix amb un refrany: «Gat escaldat, d'aigo freda tem».

2.5 *L'estil i la llengua*

Tot i la senzillesa d'aquesta rondalla, observam l'estil alcoverià característic que es reflecteix, sobretot, en les expressions i en el lèxic. Alcover juga amb la repetició d'unes mateixes frases de contacte entre mare i fill, al costat d'altres més riques i variades. Algunes de les expressions que maneja són *Hauries de veure si, ses raons sien acabades, surta d'allà on surta, rodar clau, amb caixes destrempades, passa fora ca pelut, d'es cap d'una mesada* o *dir ses mil llàstimes*.

Especialment significatius són els termes que es refereixen a la beneitura del protagonista com *bajoca* i *aubercoc* o als insults: *tros de bèstia, tros de banc, s'alicorn*. També són molt curioses les comparacions que usa com: *va quedar a's mig d'es carrer com es gat d'en Para-canyes, tenia ets uis com a tomàtiques de plorar* o *se'n va anar com un ca atupat amb sa coa a's mig de ses cames*.

3. «En Pere Bambo» de Joan Castelló Guasch

3.1 *Dades catalogàfiques*

«En Pere Bambo» és també una rondalla de riure que correspon igualment al tipus ATU 1685 que explica la història d'un festejador beneït que demostra així com és amb errors absurds pel fet d'obeir literalment els consells que li donen.

Comparteix amb «Un festejador» d'Antoni M. Alcover el tipus ATU 1696 «Doncs, ¿què s'ha de dir (fer)?», però aquesta rondalla és més extensa que l'anterior, la qual cosa permet que inclogui dos episodis addicionals més. Per una banda, l'ATU 1210 «El lletsó del campanar» que explica com, per eliminar un lletsó que ha crescut al campanar, fermen un ase lligat pel coll perquè se'l mengi, el ruc s'ofega i treu la llengua i es lamenten que s'hagi mort quan estava tan content de menjar-se l'herba. Per l'altra, l'ATU 1691, el d'«El beneït golafre» que va a sopar i perquè no el prenguin per fart li han de trepitjar el peu, però li passa per damunt el gat de la casa i diu que ja està tip sense haver sopat.

3.2 *Sinopsi*

Una vídua té un fill anomenat Pere i en tenir prop de vint anys li proposa d'anar a festejar. Davant la pregunta «Què hi he de fer?» La mare respon que s'acosti a les al·lotes i els tiri alguna «uiada». Pere treu els ulls a cabres i gallines i els tira a les al·lotes, el germà d'una d'elles el galteja i també l'amo de les gallines i les cabres.³ Quan conta a sa mare que li ha anat molt malament ella l'aconsella d'agafar el tambor i la flauta de son pare i anar a fer una sonada a qualsevol casa. Veu molta gent prop d'una casa i s'hi acostava a sonar justament s'havia mort l'amo, surt el fill, li infla el nas i li pega puntades de peu a les anques, també li diu què hauria d'haver dit «Vos acompany amb es sentiment. Que a la santa glòria el trobeu». Pere s'acosta a una altra casa on fan matances i diu l'expressió de condol i l'amo l'arruixa i li diu que hauria d'haver dit «Que Déu vo'n do molts i molts grossos!». Pere passa vora un home al qual li ha sortit un bony al nas i li diu la frase anterior, l'home el venta i li diu que digui «Aquest que es sequi i no vo'n surti d'altre mai més!». Es troba amb un pagès que semblava blat que li etziba davant la seva escomesa i li fa dir «De lo que sembreu, mengeu!» però el proper home escampava fems vora una paret i el deixà blau. Torna a sa mare que, apurada de tot, el du amb el mossènyer.

El mossènyer l'envia a pasturar l'ase tot dient-li que li agraden molt els lletsons, ell en veu un dalt el campanar i li ferma una corda pel coll, el deixa penjat a dalt i va a cercar el mossènyer que li donà mànec tot advertint-lo que no fes res sense demanar-li parer. Van a un sopar i el capellà l'adverteix que quan li trepitgi el peu s'ha d'aturar de menjar però li passa un gat per damunt el peu quan gairebé no ha menjat res. Després de sopar plou i queden a dormir a la casa, en Pere no pot dormir de fam i desperta el mossènyer fins que consent que vagi a la cuina a menjar el que ha sobrat. Quan torna s'equivoca de porta i va a la cambra de les al·lotes que criden. Ell se'n torna al llit del mossènyer. Al cap de poc temps es torna a despertar de set i va a beure; després té ganes d'orinar però té por de baixar i el mossènyer el deixa orinar per la finestra i justament abaix hi ha la jaia que s'exclama contra el mossènyer ell diu a Pere que agafi la porta i parteixen d'amagat corrent cap a un bosc. Senten remor de gent i puguen dalt un pi. Eren de la cort del rei que anaven de vidassa, pararen una taula molt luxosa davall el pi. Pere diu al mossènyer que li pesa molt la porta i el primer s'adona que se l'havia enduita de la casa. L'amolla i la comitiva creu que és la fi del món i fugen. Els dos baixen del pi i es reparteixen tot quant hi havia. El mossènyer envia Pere a casa seva.

³ Aquesta situació correspon a l'episodi (3) contemplat per Uther (2004) i ressenyat a la nota a peu núm. 2 d'aquest estudi.

3.3 *Els personatges*

Els personatges principals d'aquesta rondalla són Pere Bambo, la mare i el mossènyer tot i que també apareixen un seguit de personatges secundaris imprescindibles per al desenvolupament de la trama.

Pere és un jove d'una vintena d'anys que creu al peu de la lletra els consells de sa mare i de les altres persones que es troba en el camí sense plantejar-se a quina circumstància són aplicables. Mostra un cert interès per aprendre dels fets que li ocorren i s'esforça per interioritzar el que li diuen però no té la capacitat de generalitzar els esdeveniments en forma d'experiència que podria fer servir en altres ocasions. Les seves limitacions personals el condueixen a cometre errors de manera continuada.

La mare apareix com a conductora i provocadora dels fets que viurà el fill ja que és ella qui l'empeny a cercar al·lotes i a festejar. Com a bona mare, intenta conduir el fill cap al millor camí possible i quan es veu perduda acudeix al mossènyer per demanar-li ajut. Acull el fill en qualsevol circumstància.

El mossènyer intervé de manera activa en la segona part de la rondalla ja que fa de guia de Pere en les situacions que comparteixen. Intenta marcar-lo d'aprop però la poca capacitat del jove per adaptar-se a noves situacions i la seva beneiteria el fan quedar malament a ell.

La resta de personatges que apareixen a la rondalla són representants genèrics de la vida del poble: les al·lotes i els seus parents, aquells qui fan matances, els malalts, els sembradors i abonadors, els membres d'una família (pare, filles, jaia...), fins i tot el rei i la seva comitiva apareixen en escena.

3.4 *L'estructura*

L'extensió de la rondalla és d'unes 12 pàgines i inclou diverses etapes o seqüències que coincideixen, sobretot, amb les diverses tipologies que aglutina la trama.

En un primer moment, se'ns presenta la situació contextual que donarà sentit a la rondalla: una mare vídua envia el fill a festejar. Pere, el fill, tindrà sis topades amb personatges diferents als quals aplicarà, de manera literal, el que li ha recomanat la persona amb qui ha mantingut el darrer contacte. Aquesta aplicació al peu de la lletra el conduirà a cometre errors greus de conducta i a ser maleducat i impertinent la qual cosa li suposarà com a conseqüència rebre càstigs físics i pallisses.

La segona etapa correspon al temps d'aprenentatge que Pere experimentarà al costat del mossènyer. La seva primera malifeta la du a terme sol, tot penjant l'ase del campanar, però la resta les farà al seu costat i, en certa manera, amb el seu consentiment, encara que malentès o duit a l'extrem.

El final recupera la situació inicial de tornada a casa amb la mare però Castelló aprofita per generalitzar les malifetes de Pere i de remetre els receptors a noves ocasions en les quals els farà arribar més fetes de Pere Bambo.

3.5 *L'estil i la llengua*

L'estil rondallístic de Castelló manté algunes traces d'oralitat com les explicacions inicials que contextualitzen la figura del protagonista i el seu malnom o el final de la rondalla, en el qual s'estableix un contacte directe amb els receptors tot remetent-los a una nova contada.

L'estil ric i acurat de Castelló es mostra de manera clara en aquesta rondalla des del primer moment, com quan descriu la figura de sa mare i la preocupació que sent pel fill: «Son pare se li havia mort i no més li quedava sa mare, que, mesquina, passava molta d'ansia per ell, i sols de veure'l a sortir banda fora sa porta ja tremolava de por que no en fes alguna de ses seues». Ens presenta així la figura de la mare sobreprotectora que es preocupa pel seu fill i aquest serà el motiu desencadenant de la rondalla.

Les expressions genuïnes que Joan Castelló usa per a transmetre'ns la rondalla aporten frescor i riquesa, com per exemple: *no li cabia dins es cap, tenia una fam que l'aixecava en pes, havia sentit tot es delibat, abantes de més ramor o anaven de vidassa*. Resulta molt interessant l'esfera semàntica referida als cops que el protagonista rep; és el cas de: *un grapat de galtades, afartar de llenya, inflar el nas amb un parell de piparots, puntades de peu, esvergar un parei de clèques, tirar comes a l'aire o etzivar quatre batxes*.

4. *Comparativa entre «Un festejador» i «En Pere Bambo»*

Les dues rondalles, «Un festejador» i «En Pere Bambo», presenten un seguit de coincidències evidents, en un primer moment, pel fet de pertànyer a una mateixa tipologia però, alhora, presenten diferències considerables.

Ambdues rondalles s'inicien amb una fórmula introductòria simple *Això era*, la d'Alcover i *Això vol dir que era* la de Castelló, a continuació com a elements contextualitzadors presenten la situació de la mare i el fill que protagonitzaran les històries que es conten. Castelló es deté una mica més en els detalls explicatius de la situació familiar i de la preocupació de la mare que motivaran els fets posteriors. En els dos casos, el jove protagonista s'anomena Pere però Castelló afegeix al nom l'adjectiu caracteritzador del personatge «bambo» i explica com aquest tret s'ha lexicalitzat fins a convertir-se en el seu malnom. Els fadrins tenen 30 anys el festejador i gairebé 20 anys, Pere Bambo. Les dues mares proposen als fills de festejar i, a partir d'aquest moment, es desencadena la trama. Es donen sis

situacions consecutives encadenades en les quals els protagonistes tenen topades diverses a causa dels errors que cometem.

Ambdues rondalles presenten sis situacions consecutives i encadenades:

«Un festejador»			
Seqüència	Escomesa	Situació	Conseqüència
1	Que li pegau a seure?	Mare i filla se'n van de casa	El deixen al carrer
2	Festegem, festegem	Troba son pare mort	El treuen defora
3	Al cel lo vegem	Fan matances	Li diuen que se'n vagi
4	Molts i grossos	Bony de l'al·lota al clatell	L'insulten i el treuen de casa
5	Que s'assec i no reverdesca	L'al·lota sembla claveller	L'al·lota l'arruixa
6	Bruï per defora i rel per dedins	L'al·lota té una pua de garanyoner molt ficada al peu	S'hi afuen, el galtegen i li peguen amb vergues de bou

«En Pere Bambo»			
Seqüència	Escomesa	Situació	Conseqüència
1	Tirar uiades	Tira ulls d'animals a les al·lotes	Un grapat de galtades
2	Tambor i flauta	L'amo mort	Li inflen el nas amb un parei de piparrots, un parei de puntades de peu a les anques
3	Vos acompany amb es sentiment	Fan matances	L'arruixen
4	Déu vo'n do molts i grossos	Bony d'un home al nas	Un parei de cleques i el tiraren cames a l'aire
5	Que se sequi i no vo'n surti d'altre	Un pagès sembla blat	Li etziva quatre batxes més
6	¡De lo que sembreu, mengeu!	Un altre home escampa fems	Una pigada que l'acabà de deixar blau

En el primer dels casos, totes les situacions es plantegen a partir d'un mateix esquema: la mare dóna el consell al fill que va a veure la pretesa, Maria-Aina i la troba a casa seva en situacions diferents

En el segon, la mare inicia la trama tot donant-li els dos primers consells però després el jove es troba amb altres homes que li van donant nous consells que ell aplica de manera encadenada.

Aquesta part constitueix la base comparativa entre les dues rondalles ja que «Un festejador» acaba immediatament després de la sisena seqüència. Li basta ser apallissat una vegada per aprendre la lliçó i escalivar-se de la idea de festejar que li havia proposat la mare. Alcover aprofita per cloure la rondalla amb el refrany

«Gat escaldat, d'aigo freda tem», d'aquesta manera aplica la història i la fa servir com a lliçó moral.

La trama de la rondalla «En Pere Bambo» continua amb l'estada del jove amb el mossènyer i les peripècies que viurà amb ell.

«En Pere Bambo»			
Seqüència	Comanda	Situació	Conseqüència
7	Ha de pasturar l'ase	L'ofega al campanar perquè mengi lletsons	El mossènyer el renya: no pot fer res sense el seu consentiment
8	No ha d'abusar del sopar	El gat li trepitja el peu	Pateix fam
9	Té gana i ha d'anar a la cuina sense fer remor	S'equivoca de cambra i va a la de les al·lotes	El mossènyer el renya
10	Té set i ha d'anar al porxo a beure vi	La jaia orina i el mossènyer es pensa que ha deixat l'eixeta oberta	Li torna a enviar i ell remuga
11	Té ganas d'orinar i, com que té por, ho ha de fer per la finestra	Ho fa damunt el cap i l'esquena de la jaia	Ella es pensa que és el mossènyer i fugen d'amagat
12	Ha de prendre la porta i partir corrent	Senten remor i pugen a un pi	La porta cau damunt la comitiva del rei que és en taula: es reparteixen el que deixen i se'n van a casa.

Joan Castelló acaba la rondalla amb una referència que enllaça amb l'inici de la contarella i es refereix, de manera genèrica a les comeses de Pere Bambo tot remetent els receptors a properes històries sobre aqueix personatge.

5. Conclusions

Existeixen un nombre considerable de paral·lelismes entre les figures de Joan Castelló Guasch i d'Antoni M. Alcover tant a nivell biogràfic com des del vessant de folkloristes. Els dos tingueren contactes importants amb el món de la impremta, per exemple.

L'apassionament que sentiren pel món de la rondallística i la seva dedicació a la recerca d'aquestes, els convertí en els principals recopiladors de rondalles de les illes de Mallorca i d'Eivissa respectivament. Entre els reculls de rondalles que publicaren hi ha nombrosos punts de contacte entre els quals destacam com a exemple el cas de les rondalles «Un festejador» d'Antoni M. Alcover i d'«En Pere Bambo» de Joan Castelló. Aquestes dues rondalles comparteixen tipologia, corresponen essencialment al tipus ATU 1685, tot i que presenten també altres tipus complementaris.

La rondalla d'Alcover és més breu, unes 3 pàgines, i la de Castelló en presenta unes 12, per al qual cosa la història que narra s'estén en contingut i en detalls en forma d'episodis addicionals. Ambdues s'inicien amb fórmules característiques d'inici i presenten la història de dos joves anomenats Pere que intenten festejar i cauen en un espiral d'errors encadenats que els duen males conseqüències. «Un festejador» manté els mateixos esquemes de manera més automatizada, en canvi «En Pere Bambo» introdueix nous personatges i elements; per altra banda, la seva història continua amb nous episodis al costat d'un mossènyer que l'alliçona.

Tant en les rondalles d'Alcover com en les de Castelló, tal i com observam a través d'aquests exemples, destaca la cura per la llengua i l'ús d'un estil ric i farcit d'expressions populars que aporten vigor i gràcia a les rondalles que ens feren arribar.

Podem afirmar que ens trobam davant una mostra excel·lent i apassionada de recerca de rondalles, davant d'un llegat interessantíssim que l'eivissenc Joan Castelló i el mallorquí Antoni M. Alcover ens deixaren.

BIBLIOGRAFIA

- ALCOVER, A. M. i MOLL, F. DE B. (1980): *Diccionari Català-Valencià-Balear*, Palma, Moll.
- ALCOVER, Antoni M. (1997): *Aplec de Rondaies Mallorquines d'En Jordi des Racó (Mn. Antoni Mª Alcover)*, vol. I, Palma, Moll.
- (1996-2009): *Aplec de Rondaies Mallorquines d'En Jordi d'es Racó*, vol. I-V; edició a cura de Josep A. Grimalt i Jaume Guiscafrè, Palma, Moll.
- CASTELLÓ GUASCH, J. (1995): *Rondaies Eivissenques*, Eivissa, Institut d'Estudis Eivissencs.
- CIRER COSTA, F. (2009): *Joan Castelló Guasch*, Palma, Conselleria d'Educació i Cultura / Institut d'Estudis Baleàrics.
- MOLL, F. de B. (1981): *Un home de combat. Mossèn Alcover*, Palma, Moll.
- JASSO GARAU, V.; TORRENS VALLORI, C. (2007): *Les rondaies mallorquines. Identitat i etnografia*, Palma, Lleonard Muntaner.
- LLULL MARTÍ, A. (2008): *Diccionari d'expressions lingüístiques recollides de les Rondaies Mallorquines d'En Jordi des Racó*, Palma, Moll.
- MOLL, F. de B. (2004): *Obres completes*, vol. I i II, Palma, Moll.
- RondCat: Cercador de la rondalla catalana*. Arxiu de Folklore, Departament de Filologia Catalana de la Universitat Rovira i Virgili, <<http://www.sre.urv.cat/rondcat>> [data de consulta: abril 2012].
- ORIOI, C.; PUJOL, J. M. (2003): *Índex tipològic de la rondalla catalana*, Barcelona, Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura.
- SAGRERA, B. (2007): «Esbós de classificació de les unitats fraseològiques localitzades a les *Rondaies Mallorquines* d'Antoni M. Alcover», dins *Els gèneres etnopoètics. Competència i actuació*, Itàlia, Arxiu de Tradicions de l'Alguer, p. 133-137.
- UTHER, H. (2004) [ATU]: *The Types of International Folktales. A Classification and Bibliography. Based on the System of Antti Aarne and Stith Thompson*, 3 vols. [s'usa el vol. III], FFC 284, 285, 286, Helsinki, Academia Scientiarum Fennica.